

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та стратегічних студій
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра соціології та політичних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
_____ Ксенія СЕМЕНОВА

«_____» _____ 2025 р.

ПРОГРАМА
фахового іспиту
замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування
з політології та міжнародних відносин
для вступу на другий (магістерський) рівень
вищої освіти»

КАІ-ПФІ-13.11/12.15-01-2025

Київ 2025

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 2 з 18	

ВСТУП

Мета фахового іспиту – визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фаховий іспит проходить у письмовій формі у вигляді **тестових завдань** відповідно до Програми предметного тесту з політології та міжнародних відносин, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 11.02.2022 № 155.

Фаховий іспит проводиться упродовж **180 хв.**

Організація фахового іспиту здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Державного університету «Київський авіаційний інститут».

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,
які виносяться на фаховий іспит
замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування
з політології та міжнародних відносин
для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти

1. ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ

1. Назвіть основну мету правителя в конфуціанстві.
2. Назвіть автора цього висловлювання: «Держава існує не тільки для того, щоб жити, але й для того, щоб жити добре».
3. Зазначте рису правителя, яку Макіавеллі вважав найважливішою.
4. Назвіть автора цього висловлювання: «Без загальної влади, яка тримала б усіх у страху, люди перебували б у стані війни всіх проти всіх».
5. Вкажіть, що, за А. де Токвілем, є головним ризиком демократії.
6. Поясніть як Гегель розумів державу.
7. Поясніть чому Драгоманов виступав за поєднання соціалізму та лібералізму.
8. Поясніть бачення української державності, яке мав Грушевський.
9. Назвіть головні ідеї Винниченка щодо соціалізму.

2. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

1. Назвіть характеристику, яка найбільш повно розкриває поняття «політика»

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025 Стор. 3 з 18

2. Назвіть поняття, з яким за Арістотелем найтісніше пов'язана політика.
3. Вкажіть філософа, який першим запропонував концепцію "політики" як мистецтва управління державою.
4. Вкажіть твердження, яке найкраще описує поняття «policy».
5. Назвіть основні суб'єкти у процесі формування державної політики.
6. Назвіть характеристику, яка відповідає директивному розумінню.
7. Вкажіть, яка модель політики підкреслює важливість взаємодії між різними соціальними групами та інститутами.
8. Вкажіть функції політики, які виявляються у формуванні єдності суспільства на основі спільних цінностей і норм.
9. Вкажіть, який із видів влади базується на вірі у виняткові якості лідера.
10. Назвіть форму влади, яка базується на визнанні правомірності владарювання та прийнята більшістю членів суспільства.
11. Назвіть твердження, яке найкраще описує поняття «влада».
12. Вкажіть, який підхід бачить витoki влади у природжених інстинктах людини до домінування.
13. Назвіть ознаку політичної влади, яка передбачає загальнообов'язковість прийнятих нею рішень для всього суспільства.
14. Вкажіть ознаку політичної влади, що визначає її правомірність та відповідність нормам і законам.
15. Вкажіть, яка ознака політичної влади передбачає наявність законних механізмів контролю та обмеження.
16. Назвіть ознаку влади, яка передбачає її визнання суспільством.
17. Назвіть функції політичної влади, які виявляються у стримуванні кризових ситуацій та підтримці рівноваги в суспільстві.
18. Вкажіть ресурс політичної влади, до яких належить ідеологічний вплив і соціальні норми, що формують політичну лояльність.
19. Назвіть ресурс влади, який передбачає використання законів та правил.
20. Який механізм реалізації влади ґрунтується на встановленні жорсткої ієрархії та підпорядкуванні нижчих структур вищим.
21. Який механізм реалізації політичної влади характеризується застосуванням авторитету та дисципліни в управлінні державними структурами.
22. Сформулюйте твердження, яке найкраще описує поняття «політична система».
23. Зазначте основні елементи політичної системи.
24. Вкажіть, яка з підсистем політичної системи включає в себе засоби масової інформації та механізми обміну інформацією.
25. Назвіть функцію політичної системи, яка відповідає за формулювання стратегічних завдань розвитку держави і суспільства.
26. Сформулюйте ключову ідею концепції «системного аналізу» політики Девіда Істона.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 4 з 18	

27. Вкажіть рису, яка характерна для англо-американської політичної системи за Г. Алмондом.
28. Якою з основоположних цінностей найперше керується політична ідеологія лібералізму.
29. Як класичні консерватори оцінюють роль революційних змін?
30. Назвіть твердження, яке найкраще характеризує соціал-демократію.

3. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

1. Назвіть визначення, яке найточніше відповідає поняттю "держава".
2. Назвіть основні ознаки держави.
3. Вкажіть функцію держави, яка найбільш повно відображає її роль у сучасному суспільстві.
4. Дайте визначення, яке найкраще пояснює поняття "суверенітет держави".
5. Вкажіть, який принцип організації державної влади передбачає її поділ на законодавчу, виконавчу та судову.
6. Назвіть державну форму, яка характеризується наявністю єдиного центру влади та відсутністю автономії регіонів.
7. Назвіть орган державної влади в Україні, який приймає закони.
8. Вкажіть державну форму влади, яка передбачає правління монарха, який отримує владу за спадковістю?
9. Назвіть політичний режим, який характеризується відсутністю централізованої влади та наявністю автономних громад.
10. Назвіть політичні режими, до яких належать країни з виборчими процесами, але обмеженою політичною конкуренцією.
11. Назвіть режим, який ґрунтується на пануванні релігійних інститутів та законів, що походять з священних текстів.
12. Назвіть політичний режим, який характеризується відсутністю політичних партій та централізованою владою.
13. Назвіть політичні режими, до яких належать країни з виборами, але з домінуванням однієї партії.
14. Вкажіть політичний режим, який передбачає повну свободу громадян, захист прав людини та ринкову економіку.
15. Вкажіть, яка форма демократії передбачає безпосереднє прийняття рішень громадянами через референдуми та ініціативи.
16. Назвіть форму демократії, яка характеризується вибором представників, які приймають рішення від імені народу.
17. Назвіть форму демократії, яка підкреслює захист прав меншин та обмеження влади більшості.
18. Вкажіть форму демократії, яка передбачає обрання уряду через парламентські вибори.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 5 з 18	

19. Вкажіть форму демократії, яка характеризується обранням президента народом, який одночасно є главою держави та уряду.
20. Назвіть форму демократії, яка підкреслює досягнення консенсусу між різними політичними силами.
21. Дайте визначення, яке найточніше відповідає поняттю "політична партія".
22. Вкажіть характеристику, яка належить до "двопартійної системи".
23. Назвіть партійну систему, яка характеризується наявністю багатьох партій, жодна з яких не має абсолютної більшості.
24. Назвіть партію, яка є прикладом "масової партії".
25. Вкажіть основну функцію для політичних партій.
26. Назвіть тип партійних систем.
27. Вкажіть, який принцип виборчої системи передбачає обрання депутатів у одномандатних округах.
28. Назвіть систему, яка використовується для розподілу мандатів між партіями у пропорційній виборчій системі.
29. Вкажіть яка характеристика притаманна мажоритарній виборчій системі.
30. Назвіть систему, яка поєднує одномандатні округи та пропорційний принцип.
31. Назвіть характеристики громадянського суспільства.
32. Назвіть організації, які є прикладом інституції громадянського суспільства.
33. Назвіть мету діяльності громадських організацій.
34. Назвіть ключові права громадян для функціонування громадянського суспільства.
35. Вкажіть рису, яка відрізняє громадянське суспільство від держави.

4. ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Назвіть автора праці «Політика між націями».
2. Вкажіть, хто з дослідників міжнародних відносин є представником конструктивізму.
3. Назвіть теорію, автором якої є американський дослідник Джозеф Най.
4. Вкажіть, хто з дослідників запропонував аналізувати міжнародні відносини крізь призму силової рівноваги між великими державами.
5. Вкажіть, які рівні міжнародних відносин виділяють на основі геополітичного підходу.
6. Визначте твердження, яке характеризує міжнародні відносини з позиції реалізму.
7. Вкажіть ознаки наддержави.
8. Вкажіть до якого напрямку в міжнародних відносинах належить Куїнсі Райт.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 6 з 18	

9. Вкажіть дослідників, які належать до політичного реалізму як напряму дослідження міжнародних відносин.
10. Зазначте ознаку, яка характеризує суб'єктність держави у світовій політиці.
11. Назвіть дослідників, які першими застосували рівневий підхід до аналізу зовнішньої політики держави.
12. Назвіть засновників зовнішньополітичного аналізу у теорії міжнародних відносин.
13. Назвіть дослідників, які вперше описав операційну модель прийняття зовнішньополітичних рішень.
14. Назвіть дослідників, які є представниками неокласичних напрямів у теорії міжнародних відносин.
15. Назвіть групу методів у теорії міжнародних відносин, о якої належить контент-аналіз.
16. До якого напряму у теорії міжнародних відносин належить геополітика?
17. Назвіть твердження, яке відповідає положенням класичного реалізму.
18. До якої групи належить дельфійський метод?
19. Назвіть автора праці «Кінець історії».
20. До якої групи методів у теорії міжнародних відносин належить івент-аналіз?
21. До якого з напрямків належить світ-системна теорія?
22. Назвіть представником неореалізму.
23. Назвіть учених, які належать до ідеалістичного напряму дослідження міжнародних відносин.
24. Назвіть природу, яку має національний інтерес держави відповідно до теорії Ганса Моргентау.
25. Назвіть дослідників, які належать до політичного реалізму.
26. Назвіть дослідників, які належать до неомарксизму.
27. Вкажіть дату підписання Вестфальського миру.
28. Вкажіть дату підписання заключного акту Віденського конгресу.
29. Вкажіть держави, які брали участь у Вашингтонській конференції 1921-1922 рр.?
30. До якого із теоретичних напрямків належить Збігнев Бжезінський?

5.ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

1. Поясніть, хто здійснює керівництво зовнішньополітичною діяльністю держави згідно зі статтею 106 Конституції України?
2. Який орган у системі центральних органів виконавчої влади України забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин?

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 7 з 18	

3. У якому році вперше було затверджено Стратегію публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України?
4. Назвіть поняття і його автора: «Концептуальний підхід у міжнародних відносинах, що характеризується використанням методів переконання та приваблення для досягнення бажаних результатів».
5. Які держави входили до так званого «геополітичного трикутника», що становив загрозу для Української держави у XVII ст.?
6. Назвіть з якими державами делегація УНР підписала Брест-Литовський мирний договір – перший мирний договір у Першій світовій війні 27 січня 1918 року.
7. Який український дипломат, публіцист, митець і меценат, тричі номінований на Нобелівську премію миру, очолював українську делегацію на Паризькій мирній конференції (18 січня 1919 – 21 січня 1920 рр.)?
8. Назвіть число, місяць і рік, коли Україна стала членом ЮНЕСКО.
9. Назвіть важливий зовнішньополітичний документ, який був прийнятий в Україні 2 липня 1993 р.
10. Назвіть країни, які першими серед міжнародного співтовариства офіційно визнали незалежну й суверенну Україну 2 грудня 1991 р.
11. Назвіть країну, яка першою підписала з Україною міждержавний Договір про основи добросусідства та співробітництва після Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року?
12. Назвіть документ, у якому йшлося про дотримання Україною політики позаблоковості та водночас про пріоритетність участі в розвитку європейської системи колективної безпеки, продовження конструктивного партнерства з НАТО, іншими військово-політичними блоками, проголошувалося забезпечення інтеграції України в європейський простір із метою набуття членства в Європейському Союзі, а також було відновлено формулу стратегічного партнерства з Росією та почалося зближення зі спробами інтегрувати Україну в євразійські геополітичні проекти.
13. Від якого року в зовнішній політиці України остаточно домінантним став курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію?
14. Яке рішення Ради національної безпеки і оборони України було введено в дію Указом Президента України П. Порошенка у 2018 році?
15. Назвіть держави-підписанти Будапештського меморандуму від 5 грудня 1994 р. про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.
16. До якого року було продовжено термін перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України згідно з угодою від 21 квітня 2010 року?

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 8 з 18	

17. Вкажіть фази збройної агресії Російської Федерації проти України в 2014–2025 рр.
18. Назвіть документ, у якому зазначалося: «З метою підтримання стабільних відносин з Європейськими Співтовариствами Україна підпише Угоду про партнерство і співробітництво, реалізація якої стане першим етапом просування до асоційованого, а згодом – до повного її членства у цій організації».
19. Назвіть число, місяць і рік, коли Україна подала заявку на приєднання до НАТО на тлі анексії окупованих територій Росією.
20. Яка повна назва Постанови Верховної Ради України, прийнятої в січні 2015 року, про визнання Російської Федерації державою-агресором?
21. Назвіть число, місяць і рік, коли угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом набула чинності в повному обсязі?
22. Який Рамковий документ, ініційований НАТО, Україна першою з країн СНД підписала на початку лютого 1994 року?
23. Виберіть правильний хронологічний ряд у порядку підписання документів між Україною та США у сфері стратегічного партнерства в 2008–2024 рр.
24. Під якою назвою були офіційно закріплені українсько-китайські відносини Спільною декларацією в ході візиту до України Голови КНР Ху Цзіньтао у червні 2011 р.?
25. Назвіть дві-три основні події, які остаточно вивели сучасні українсько-польські відносини на рівень стратегічного партнерства.

6.СВІТОВИЙ ПОРЯДОК ТА ГЕОПОЛІТИКА

1. Назвіть автора «географічної вісі історії».
2. Назвіть автора ідеї континентального блоку Берлін - Москва – Токіо.
3. Вкажіть, хто в геополітиці розробив «Морську силу»
4. Назвіть автора концепції Хартленду.
5. Малі та слабкі держави повинні бути поглинені великими. Кому належить ця теза?
6. Назвіть варіант світового порядку, який підтримують більшість держав світу?
7. Зазначте, за що виступають антиглобалісти.
8. Що, на думку Джеймса Розенау, кардинально вплинуло на формування нового світової політики в 70-х роках XX століття, яка, у свою чергу, вплинула на формування нового світового порядку в ХХІІІ столітті?
9. Назвіть ключову умову забезпечення безпеки в світі та еквілібріума світової політики.
10. Назвіть, кому належить ідея Римленду.

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 9 з 18	

11. Яка сьогодні ключова глобальна проблема, що загрожує світовому порядку і без вирішення якої, на думку Роберта Кеохейна, людство приречене на загибель?

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 10 з 18	

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового іспиту

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ

Основна:

1. Історія політичної думки України: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми; Львів: Новий Світ-2000, 2021

Додаткова:

1. Аристотель. Політика. Поетика. Харків: Фоліо, 2022.
2. Кормич А.І. Історія вчень про державу і право: навч.посіб. К.: «Алерта», 2022.
3. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера /пер. з нім. К.: Тандем, 2002
4. Макіавеллі Н. Державець. Харків: Фоліо, 2019.

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

Основна:

1. Гелей С.Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. : 8-ме вид. перероб. та доп. К. : Центр учбової літератури, 2022. 348 с.
2. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Кондор» , 2021. 226 с.
3. Іванова Н. Ю., Смолянчук В. Ф. Політологія : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2021. 348 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2020. 472 с.

Додаткова:

1. Політична енциклопедія / Редкол. : Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К. : Парламентське видавництво, 2021. 808 с.
2. Heywood A. Political Theory. An Introduction. 4th edition. London : Macmillan Int. Higher Education, 2021. 437 p.
3. The Oxford Handbook of Philosophy of Political Science / Edited by H. Kincaid and J. van Bouwel. New York : Oxford University Press, 2023. 617 p.
4. The SAGE Handbook of Political Science / Edited by D. Berg-Schlosser, B. Badie and L. Morlino. London : SAGE Publications, 2020. 1701 p.

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 11 з 18	

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Основна:

1. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2020. 540 с.
2. Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. – К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2021. – 182 с.
3. Теорія політики: Підручник / Денисенко В.М. [Бліхар В.С., Требін М.П., Угрин Л.Я. та ін.]. – Л. : Ліга-Прес, 2020. – 668 с.
4. Мілюкова А. О., Степанова Н. Є. Політичні інститути та процеси в Україні: методичний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів усіх форм навчання (за напрямом 052 – політологія) / А. О.Мілюкова, Н. Є. Степанова – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. — 124 с.

Додаткова:

1. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с.
2. Навчально-методичний посібник курсу «Політологія. Політичні інститути та процеси» / Укладачі: М.В. Примуш, О.М. Чальцева, Ю.В. Окуньовська, К.А.
3. Швець: ДонНУ імені Василя Стуса. Вінниця, 2023. 36 с.
4. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібник.— Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – 325 с.
5. Мохончук Б. С. Вибірчі системи: порівняльно-правове дослідження / Б. С. Мохончук : монографія. Харків : Юрайт, 2021. 304 с.
6. Громадянське суспільство та правова держава: виклики сьогодення: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Л.Ф. Купіної, В.І. Шакуна. Київ : Алерта, 2023. 304 с.

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Основна:

1. Лісовська Ю., Лісовський П. Політика міжнародних відносин. Проблеми та перспективи: навчальний посібник. Київ: Вид-во Університет «Україна», 2021.
2. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет". 2020. 606 с.

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 12 з 18	

3. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.

Додаткова:

1. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 3-тє вид. К.: Знання, 2021. 461 с.
2. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток. К.: ВПЦ Київський університет. 2024. 314 с.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Основна:

1. Борисова О.В. Зовнішня політика України: історія та сучасність. Київ: Кондор, 2021. 341 с.
2. Горбулін В., Бадрак В. Російська війна проти України. Як нарешті розірвати чотирьохсотрічне замкнене коло. Київ: Брайт Букс, 2024. 302 с.
3. Зовнішня політика України в контексті геополітичних процесів. Лютий 2024. Київ: Центр Разумкова, 2025. 18 с. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2024/02/29/2024-РАКТ-5.pdf>
4. Міжнародні відносини та зовнішня політика України: підручник / [Пунда Ю. В., Козинець І. П., Клименко В. С. та ін]. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
5. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ: НІСД, 2020. 496 с.
6. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: підручник / За наук. ред. ректора Дипломатичної академії України при МЗС України / Відп. ред. В.Г. Циватий / Л.Д. Чекаленко. 2-ге вид., доп і оновл. Київ: LAT&K, 2022. 477 с.
7. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2017–2019). Відп. ред. С. В. Віднянський. – Київ: Ін-т історії України НАН України, 2020. – 310 с.

Додаткова:

1. Дністрянський М.С. Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 154 с.

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 13 з 18	

- Киридон А.М., Троян С.С. Зовнішня політика України // Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник. Київ: ВУЕ, 2021. 536 с.
- Перелом: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. Кн. 1–3. Відп. ред. В. Смолій. Упоряд.: Г. Боряк. НАН України. Інститут історії України. Київ, 2022–2023. Кн.1. – 802 с. Кн. 2. – 724 с. Кн. 3. – 844 с.
- Тихоненко І. В. Методичні вказівки з дисципліни «Зовнішня політика та дипломатія України». Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 116 с.
- Україна: від війни до миру та відновлення. Аналітичні оцінки. Лютий 2025. Київ: Центр Разумкова, 2025. 23 с. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2025/03/07/2025-monthly-February-RC.pdf>

СВІТОВИЙ ПОРЯДОК ТА ГЕОПОЛІТИКА

Основна:

- Геополітика в постатях і термінах: підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія» / М. Вегеш, М. Палінчак, В. Петрінко. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с.
- Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія // Центр навчальної літератури. 2021. 416 с.
- Haas R. The World: A Brief Introduction // Penguin Books. May, 11. 2021. 400 p.
- Pompeo M. Never Give An Inch: Fighting for the America I Love // Broadside Books. 2023. 464 p.

Додаткова:

- Кондратенко О.Ю. Геополітичний статус України: історіографія та методологічний дискурс // Проблеми всесвітньої історії. – 2020. – № 3 (12). – С. 41–63
- Мазуренко І.М. Геополітичні характеристики як форма реалізації геополітики // Воєнна безпека та воєнна політика держави. No1 (66) 2020. С.14-21.

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 14 з 18	

Програму розробили:

Професор

Ніна РЖЕВСЬКА

Професор

Олексій ТРЕТЯК

Професор

Юлія СЕДЛЯР

Програму рекомендовано

кафедрою міжнародних відносин та стратегічних студій
 протокол № 4 від 17.03.2025

кафедрою соціології та політичних наук
 протокол № 3 від 18.03.2025

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 15 з 18	

ЗРАЗОК

фахового іспиту

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

**Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та стратегічних студій**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова фахової комісії
_____ Ніна РЖЕВСЬКА

**Фаховий іспит
замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування
з політології та міжнародних відносин**

Надайте вірний варіант відповіді

- Хто є автором цього висловлювання: «Без загальної влади, яка тримала б усіх у страху, люди перебували б у стані війни всіх проти всіх»?
 - Д. Локк
 - Т. Гоббс
 - Ж.Ж. Руссо
 - А. де Токвіль
- Що, за А. де Токвілем, є головним ризиком демократії?
 - Тиранія більшості
 - Відсутність політичної конкуренції
 - Слабкість державної влади
 - Надмірна централізація
- Як Гегель розумів державу?
 - Як об'єднання заради економічної вигоди
 - Як необхідний інструмент придушення свободи
 - Як вищу форму моральності та духу
 - Як тимчасове утворення
- Яка з наведених характеристик відповідає директивному розумінню?
 - Налагодження взаємодії між різними групами та інститутами
 - Раціоналізація процесів реалізації рішень
 - Мережевий обмін ресурсами між учасниками
 - Воля владних структур, виражена в законодавчих і виконавчих актах

	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 16 з 18	

6. До яких ресурсів політичної влади належить ідеологічний вплив і соціальні норми, що формують політичну лояльність?

- a). Примусові
- b). Утилітарні
- c). Нормативні
- d). Матеріальні

7. Оберіть з дослідників міжнародних відносин представника конструктивізму.

- a) Олександр Вендт.
- b) Освальд Шпенглер.
- c) Арнольд Тойнбі.
- d) Іммануїл Валлерстайн.

.....

139. Яка з перелічених держав НЕ брала участь у Вашингтонській конференції 1921-1922 рр.?

- a) Бельгія.
- b) Данія.
- c) Голландія.
- d) Португалія.

140. До якого із теоретичних напрямків належить Збігнев Бжезінський?

- a) Класичного ідеалізму.
- b) Неолібералізму.
- c) Класичного реалізму.
- d) Неореалізму.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій (протокол № 4 від 17.03.2025), кафедри соціології та політичних наук (протокол № 3 від 18.03.2025)

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 17 з 18	

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань фахового іспиту

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1-120	1,4
Виконання завдання № 121-140	1,6
Усього	200

Значення рейтингових оцінок в балах за виконання завдань фахового іспиту та їх критерії

Оцінка в балах за виконання окремих завдань	Критерій оцінки
1,4 1,6	правильна відповідь на запитання
0	неправильна відповідь на запитання

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
100- 200	180-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Фаховий іспит складено
	150-179	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	100-149	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-99		Фаховий іспит не складено	

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Програма фахового іспиту замість предметного тесту єдиного фахового вступного випробування з політології та міжнародних відносин для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти	Шифр документа	КАІ-ПФІ- 13.11/12.15-01-2025
		Стор. 18 з 18	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайо- млення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				